

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2018. január 11.

Európai Számvevőszék: Javítani kell a Bizottság és az EBB regionális JASPERS-támogatásának célzottságát

Az Európai Számvevőszék friss jelentése szerint a JASPERS-kezdemenyezésben – amely az Európai Beruházási Bank (EBB) által irányított, a tagállamokat a kohéziós és regionális források igénybevételében segítő uniós kezdeményezés – jelentős hiányosságok mutatkoznak. Az ellenőrök szerint az „európai régiók beruházásait támogató közös program” (JASPERS) elősegítette ugyan a projektek gyorsabb jóváhagyását, ám az uniós források felhasználását nem tudta befolyásolni. Véleményük szerint a JASPERS keretében nyújtott támogatást célzottabbá kellene tenni.

Az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank azzal a céllal hozta létre a JASPERS programot, hogy a 2004-gyel kezdődően csatlakozó tagállamokat független, ingyenes tanácsadással segítse nagyszabású regionális beruházási projektekre vonatkozó minőségi javaslatok előkészítésében.

Az ellenőrök Horvátországot, Máltát, Lengyelországot és Romániát keresték fel, az ellenőrzés a 2006-tól 2016 végéig tartó időszakra terjedt ki. Hiányosságokat állapítottak meg a JASPERS fő célkitűzéseinek, szerep- és felelősségi köreinek meghatározása terén. Ez gondokat okozott a JASPERS működésében és veszélyeztette az elszámoltathatóságot.

„A JASPERS nem elég célzott módon nyújtott támogatást, és ez számos alkalommal a megbízatások törléséhez vagy felfüggesztéséhez vezetett” – jelentette ki Oskar Herics, az Európai Számvevőszéknek a jelentésért felelős tagja. „A JASPERS proramot a 2007 és 2013 közötti időszakra hozták létre, majd meghosszabbították, de nincsenek olyan egyértelműen mérhető célkitűzései, amelyek révén ki lehetne mutatni, hogy elérte célját.”

A 2014–2020-as programozási időszak elején a JASPERS szakaszolt projekteket is kezdett támogatni, és arra ösztönözte a tagállamokat, hogy a projektek végrehajtási szakasza alatt is vegyék fokozottan igénybe az általa biztosított ingyenes segítségnyújtást, noha e tevékenységek egyike sem minősült uniós prioritásnak.

Jelentős hiányosságok álltak fenn a 2014–2020-ra létrehozott új, független minőségvizsgálati feladatkör rendszerében. Az ellenőrök szerint az, hogy egyazon személy volt felelős mind a minőségvizsgálatért, mind a tanácsadási tevékenységért, csorbította a JASPERS minőségbiztosítási függetlenségét. Megállapításuk szerint a JASPERS tanácsadói feladatkörét illetően nagy volt a részrehajlás kockázata.

A JASPERS viszonylag átfogó segítséget nyújtott, amely felgyorsította a projektek jóváhagyását, és általában hatással volt az ellenőrzött nagyprojektek minőségére. Az ellenőrök megállapítása szerint azonban a JASPERS csak kevés vagy épp semmilyen hatással nem volt e projektek tervezett hatókörére, eredményeire és végrehajtásuk menetrendjére. A 2007–2013-as időszakban a Bizottság rövidebb idő alatt hagyta jóvá az olyan

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről.
A jelentés teljes szövege itt tölthető le: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – szóvivő

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – sajtófelelős

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

nagyprojekteket, amelyeket előzőleg a JASPERS segített. A JASPERS azonban általában nem tudott hatást gyakorolni az uniós források felhasználására. Ezt főként az okozta, hogy projektszinten késedelmes volt a végrehajtás.

Amint az ellenőrök kiemelik, a JASPERS idővel egyre nagyobb figyelmet fordított a tagállamok adminisztratív kapacitásának fejlesztésére. A JASPERS-nek az adminisztratív kapacitásra gyakorolt hatása nem eredményezett nagyobb fokú függetlenedést a segítségnyújtástól. Mind a nemzeti hatóságok, mind a kedvezményezettek úgy nyilatkoztak, hogy a JASPERS kedvező hatást gyakorolt adminisztratív kapacitásukra, de az ellenőrök nem találtak azt alátámasztó bizonyítékokat, hogy ez a javulás ténylegesen megvalósult.

Az észlelt hiányosságok a JASPERS-tevékenységek tervezésének, monitoringjának és értékelésének jelentős hiányosságaival párosulva veszélyeztetik a kezdeményezés sikeres működését, különösen annak hatékonyságát és eredményességét.

A Számvevőszék a következő ajánlásokat teszi a Bizottságnak:

- gyakoroljon nagyobb ellenőrzést a JASPERS stratégiai tervezése fölött, és tegye lehetővé, hogy a fő célkitűzések teljesülését követően a JASPERS-t ki lehessen vezetni;
- hozzon azonnali intézkedést a részrehajlás nagy kockázatának csökkentésére abban az esetben, ha a JASPERS olyan projektek értékelése céljából végez független minőségvizsgálatot, amelyeket előzőleg maga támogatott tanácsadással;
- szerezzen teljes körű dokumentációs hozzáférést a JASPERS független minőségvizsgálati eljárásainak ellenőrzéséhez;
- a projekt kidolgozottságának megfelelő módon összpontosítsa a JASPERS-segítségnyújtást, és helyezze a hangsúlyt továbbra is a nagyprojektekhez nyújtott tanácsadásra;
- integrálja a JASPERS tevékenységét a saját technikai segítségnyújtási stratégiájába;
- idővel igazítsa ki a JASPERS tagállamokban végzett kapacitásépítési tevékenységeit, ösztönözve a tagállamokat arra, hogy fenntartható adminisztratív kapacitást érjenek el;
- vezessen be átfogó monitoringot és értékelést;
- biztosítsa, hogy a JASPERS költségei észszerűek legyenek és a ténylegesen felmerült költségeket tükrözzék.

A szerkesztők figyelmébe

A JASPERS programot közösen finanszírozza az Európai Beruházási Bank (EBB), az Európai Bizottság (az uniós költségvetésen keresztül) és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank. A három partner egyhangú szavazással hozza meg a kezdeményezés irányítására és felügyeletére vonatkozó stratégiai döntéseket.

A JASPERS tényleges költsége működésének 2006-os megkezdése és 2016 vége között körülbelül 284 millió eurót tett ki. Ebből körülbelül 79%-ot az Unió költségvetése finanszírozott, míg a fennmaradó hozzájárulást a többi partner a JASPERS-hez kijelölt munkatársak formájában biztosította. A Bizottság 2006-tól 2016. december 31-ig 963 nagyprojektet hagyott jóvá a 2007–2013-as programozási időszakból. Ezek közül a JASPERS körülbelül 53%-hoz nyújtott támogatást. A JASPERS által támogatott ezen projektekbe befektetett teljes összeg körülbelül 77,6 milliárd eurót tett ki, az uniós hozzájárulás teljes összege pedig 46,2 milliárd euró volt.

A JASPERS-t az EBB-n belül egy külön szervezeti egység irányítja Luxemburgban. Ennek 124 alkalmazottja Luxemburgon kívül a Varsóban, Bécsben és Bukarestben működő regionális irodákban és egy brüsszeli fiókirodában dolgozik.

Horvátországot és Lengyelországot illetően az Európai Számvevőszék az ellenőrzése során együttműködött a

horvát, illetve lengyel legfőbb ellenőrző intézménnyel, ez utóbbiak ugyanis intézményünkkel egy időben végezték a JASPERS hatására vonatkozó nemzeti szintű ellenőrzésüket. A tervek szerint a Számvevőszék 2018 februárjában fog egy külön, a két legfőbb ellenőrző intézménnyel közös jelentést kiadni.

1/2018. sz. különjelentés: „Az európai régiók beruházásait támogató közös program (JASPERS) – ideje javítani a célzottságot” című különjelentés 23 uniós nyelven elérhető az Európai Számvevőszék weboldalán (eca.europa.eu).